

Témakörök

1. Bevezető óra.
2. Európa hatalmi viszonyai az újkor hajnalán.
3. V. Károly uralkodása. A reformáció és következményei a Szent Római Birodalomban és Európa államaiban.
4. Anglia és Franciaország a XVI. században. (egyház, állam, akasztófa)
5. A németalföldi háborúk története. A harmincéves háború. **(ZH évszámok, olvasottak)**
6. Svédország, Lengyelország, Oroszország a XVII. században. (hatalmi versengés)
7. Franciaország a Napkirály korában. Az abszolútizmus elmélete és gyakorlata.
8. A német nyelvű államok (Bajorország, Szászország, Poroszország) a vesztfáliai béke után.
9. Az angol politikai modell kialakulása. Angol-holland háborúk. **(ZH fogalmak, olvasottak)**
10. Spanyol Habsburgok és háború a spanyol örökségért.
11. Itália államai a kora újkorban.
12. A tudomány, a kultúra és a szellemi áramlatok változásai a XVII. században.
13. Összefoglalás. Félévzárás.

A tantárgy teljesítésének feltételei

- az órákon történő rendszeres, aktív részvétel;
- a ZH-k megírása legalább elégséges eredménnyel;
- az első órán meghatározott előadás megtartása a megbeszélt időpontban.
- 'beadandók' készítése

Tájékoztató szakirodalom

(a referátumhoz legalább egy szabadon választott idegen nyelvű kötelező)

- Poór János (szerk.): Kora újkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., Osiris, 2000.**
- Ifj. Barta János: Napkirályok tündöklése. Európa a 16 - 18. században. Debrecen, 1996.**
- Orosz István–ifj. Barta János–Angi János (szerk.): Európa az újkorban. 16-18. század. Debrecen, 2006.**
- Burke, Peter: The fabrication of Louis XIV. London, 2011.*
- Boškovska, Nada (ed.): Die Frühe Neuzeit in der Geschichtswissenschaft. Paderborn, Wien, 1997. 17–38.*
- Braudel, Fernand: Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század. Gondolat, Bp., 1985.*
- Braudel, Fernand: A Földközi-tenger és a mediterrán világ II. Fülöp korában. I–III. k. Bp., 1996.*
- Braun, Harald E.: Juan de Mariana and early modern Spanish political thought. Ashgate Publishing 2007.*
- Cameron, Rondo: A világgazdaság története a kőkorszaktól napjainkig. Bp., 1998.*
- Casey, James: Family and community in early modern Spain the citizens of Granada, 1570–1739. Cambridge, 2007.*
- Chadwick, Owen: A reformáció. Bp., 2006.*
- Chaunu, Pierre: A klasszikus Európa. Bp. 2001.*
- Chiu Hsin-hui: The Colonial 'Civilizing Process' in Dutch Formosa, 1624–1662. Leiden - Boston 2008.*
- Csató–Jemnitz–Gunst–Márkus: Egyetemes történelmi kronológia.*
- Csejtei Dezső–Juhász Anikó: Európa felfedezése és az új globális rend. I. k. Máriabesnyő -Gödöllő, 2004.*
- Diederiks, Herman A. (et. al.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig. Bp., 1995.*
- Duby, Georges (szerk.): Franciaország története. Bp., 2005.*
- Dülmen, Richard van: Kultur und Alltag in der Frühen Neuzeit. I–III. München, 1999.*

- Dülmen, Richard van: Entstehung des frühneuzeitlichen Europa 1550–1648 (Fischer Weltgeschichte Band 24)
- Elias, Norbert: A civilizáció folyamata, Gondolat, Bp., 1987.*
- Enekel, Karl A. E.: Die Erfindung des Menschen. Die Autobiographik des frühneuzeitlichen Humanismus von Petrarca bis Lipsius. Walter de Gruyter-Berlin-New York 2008.
- Engelmann, Bernt: Poroszország. A lehetőségek hazája. Bp. 1986.*
- Evans, Robert: The Making of the Habsburg Monarchy 1550-1700. Oxford, 1979.*
- Friedell, Egon: Az újkori kultúra története. több kiadás, több kötet*
- Fulbrook, Mary: Németország története. Bp., 1993.*
- García de Cortázar, Fernando–González Vesga, José Manuel: Spanyolország története. Bp., 2001.*
- Gárdonyi Máté: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe. Bp., 2006.*
- Geiter, Mary K. – Speck, W. A.: Colonial America From Jamestown to Yorktown. Palgrave 2002.
- Geschichtliche Grundbegriffe. Historisches Lexikon zur politisch-sozialen Sprache in Deutschland. Stuttgart, 1994.
- Grell, Ole Peter – Scribner, Bob: Tolerance and intolerance in the European Reformation. Cambridge 1996.
- Greyerz, Kaspar von: Religion and Culture in Early Modern Europe, 1500–1800. Oxford, 2008.
- Guitman Barnabás: Hol a határ? Korszakok rétegződése, illúzió és folytonosság. In: Utak a Teleki térről. Szerk.: Székér Nóra, Kávássy János, Nagymihály Zoltán, Lakitelek, Antológia, 2018, 113–122.*
- Guitman Barnabás–Korpás Zoltán–Tóth Ferenc–B. Szabó János: A magyarországi török várháborúk nemzetközi háttere, 1547–1556. Világtörténet 9(2019)2 253–294.*
- Guitman Barnabás: Fejezetek a schmalkaldeni háború történetéből. Világtörténet (2014)/2 295–317.*
- Hahner Péter: Franciaország története. Bp., 2002.*
- Hahner Péter: A régi rend alkonya. Egyetemes történet 1648–1815. Bp., 2006.*
- Hajnal István: Az Újkor története. Bp., 1988 (reprint).*
- Hamann, Brigitte: Habsburg lexikon. Bp., 1990.*
- Handbuch der Geschichte der Internationalen Beziehungen II.
- Holt, Mack P.: The French Wars of Religion, 1562–1629. Fairfax, Virginia 2005. 2. kiad.
- Höpfl, Harro: Jesuit Political Thought. The Society of Jesus and the State, c. 1540–1630. Cambridge, 2004.
- Imhof, Arthur E: Elveszített világok. Hogyan gyűrték le eleink a mindennapokat ... Bp., 1992.*
- Ingrao, Charles W.: The Habsburg Monarchy. 1618–1815. Cambridge, 1994.*
- Kennedy, Paul: A nagyhatalmak tündöklése és bukása. Bp., 1992.*
- Kenyeres István: A „fiscal military state” és a Habsburg Monarchia a 16–17. században. Megjelenés alatt.*
- Képes György (szerk.): Az abszolút monarchia. Bp., 2011.*
- Kis Gergely–Radó Bálint–Sashalmi Endre: Abszolutizmus és isteni jogalap. Bp., 2006.*
- Klueting, Harm: Das konfessionelle Zeitalter. Europa zwischen Mittelalter und Moderne. Darmstadt, 2007.
- Kotilaine, Jarmo–Poe, Marshall: Modernizing Muscovy Reform and social change in seventeenth-century Russia. London and New York, 2004.
- Livi-Bacci, Massimo: A világ népességének rövid története. Osiris, Bp., 1999.*
- Lockhart, Paul Douglas: Sweden in the Seventeenth Century. Palgrave 2004.
- Marley, David F.: Pirates of the Americas. 1. 1650-1685. ABC-CLIO, LLC 2010.
- McGrath, Alister E.: Kálvin. A nyugati kultúra formálódása. Bp., 1996.*
- MacHardy, Karin J.: War, Religion and Court Patronage in Habsburg Austria. The Social and Cultural Dimensions of Political Interaction, 1521–1622. Palgrave, 2003.
- Nolan, Cathal J.: Wars of the age of Louis XIV, 1650–1715. Greenwood Press 2008.
- Parker, Geoffrey (ed.): The Thirty Years’ War. Taylor & Francis, 1997. 2. kiad.
- Pennington, D. H.: Europe in the seventeenth Century. London, 1993 5. kiadás.
- Pounds, Norman J. G: Európa történeti földrajza. Bp., 1997.*
- Reinhard, Wolfgang: Geschichte der Staatsgewalt: eine vergleichende Verfassungsgeschichte Europas von den Anfängen bis zur Gegenwart. München, 2002³.*

- Reinhard, Wolfgang*: Felekezet és felekezetszerveződés Európában. A tudományos diskurzus fejleményei, Bp., Gondolat, 2017. (Collectanea studiorum et textuum)
- Reinhard, Wolfgang*: Glaube und Macht. Kirche und Politik im Zeitalter der Konfessionalisierung. Wien, 2004.
- Reinhardt, Volker*: Geschichte Italiens. Verlag C.H.Beck 1999.
- Riehl, Anna*: The face of Queenship. Early modern representations of Elizabeth I. Palgrave 2010.
- Roche, Daniel*: A History of Everyday Things. Cambridge, 1994.
- Root, Hilton L.*: Peasants and King in Burgundy Agrarian Foundations of French Absolutism. University of California Press, 1987.
- Schilling, Heinz*: Az európai hatalmi rendszer 1600 körül - a kora újkori felekezeti fundamentalizmus és annak meghaladása. Történelmi Szemle 45(2003), 201–212.
- Schorn-Schütte, Luise*: Karl V. Kaiser zwischen Mittelalter und Neuzeit. München : Beck, 2000.
- Schulze, Winfried*: Gerhard Oestreichs Begriff "Sozialdisziplinierung in der frühen Neuzeit". Zeitschrift für Historische Forschung 14 (1987) 265–302.
- Schulze, Winfried*: Concordia, Discordia, Tolerantia. Deutsche Politik im konfessionellen Zeitalter. In: Neue Studien zur frühneuzeitlichen Reichsgeschichte. Szerk. Johannes Kunisch. Berlin, 1987. 43–80.
- Schulze, Winfried*: „Ex dictamine rationis sapere“ – Zum Problem der Toleranz im Heiligen Römischen Reich nach dem Augsburger Religionsfrieden. In: Querdenken. Dissenz und Toleranz im Wandel der Geschichte. Ed. Erbe, Michael. Mannheim, 1996. 223–239.
- Segesváry Viktor*: Az iszlám és a reformáció. Tanulmány a zürichi reformátorok iszlámmal szembeni magatartásáról 1510–1550. Hága, 2005.
- Seligman, Kurt*: Mágia és okkultizmus az európai gondolkodásban. Szentendre, 1997.
- Sévillia, Jean*: Történelmileg inkorrekt. Bp., 2013. (Galilei, az egyház és a tudomány 73-96)
- Stollberg-Rilinger, Barbara*: Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation. Vom Ende des Mittelalters bis 1806. Verlag C. H. Beck, 2006.
- Szántó György Tibor*: Anglikán reformáció, angol forradalom. Bp., 2000.
- Szántó György Tibor*: Anglia története. Bp., 1987.
- Székely György*: Cseh- és Lengyelország a késő középkorban. A Habsburgok felemelkedése. In. Klaniczay Gábor (Szerk.): Európa Ezer éve. A középkor. III. k. Bp., 2004, 258–269.
- Tallett Frank – Trim, D. J. B. (ed.)*: European Warfare, 1350–1750. Cambridge University Press 2010.
- Történelmi világtlasz. Bp. 1991.
- Tracy, James D.*: Holland under Habsburg Rule, 1506-1566. University of California Press 1990.
- Tusor Péter*: A barokk pápaság (1600–1700). Bp., 2004.
- Wernham, R. B. (ed.)*: The counter-reformation and price revolution, 1559-1610. Cambridge Histories Online - Cambridge University Press, 2008.
- Wittmann Tibor*: Németalföld aranykora. Bp., 1965.
- Zöllner, Erich*: Ausztria története. Bp. 1998.